

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

RIKSINTRESSEN.

En viktig del av planeringsförutsättningarna utgörs av områden av riksintresse som angivits i naturresurslagen och som återfinns inom den fördjupade översiktsplanen. De olika områdena redovisas på karta på motstående sida.

Enligt naturresurslagen finns följande områden av riksintresse:

- Kalixälven ner till Kalixbron med anledning av natur- och kulturvärdena.
- Hela Kalixälven med hänsyn till friluftsliv och fritidsfiske.
- Repskärsfjärden med hänsyn till yrkesfisket.
- Hela skärgårdsområdet upp till europaväg E4.
- Björknäs - Gammelgården med hänsyn till kulturmiljön.
- Europaväg E4.

Dessa riksintressen har behandlats i den kommunomfattande översiktsplanen som antogs av kommunfullmäktige 1992-03-06. I föreliggande fördjupning har inga ändringar av riksintresseområdena gjorts i förhållande till översiktsplanen.

I beskrivningen till den kommunomfattande översiktsplanen redogörs för riksintressenas behandling på sidan 46 varifrån följande kan citeras beträffande skärgårdsområdet:

“Enligt naturresurslagen är hela skärgårdsområdet riksintressant med hänsyn till natur- och kulturvård, turism, friluftsliv och fritidsfiske.

I översiktsplanen har inskränkningar i pågående markanvändning (huvudsakligen skogsbruk) inom det riksintressanta området begränsats till de delar, som ligger söder om de allmänna vägar, vilka gå närmast fast-

landskusten. ---

Uppdelningen av detta område i K. Kustområde och SK. Skärgårdsområde har gjorts i huvudsaklig överensstämmelse med tidigare kommunöversikt, där dessa områden benämndes ‘Inre skärgård’ och ‘Yttre skärgård’.

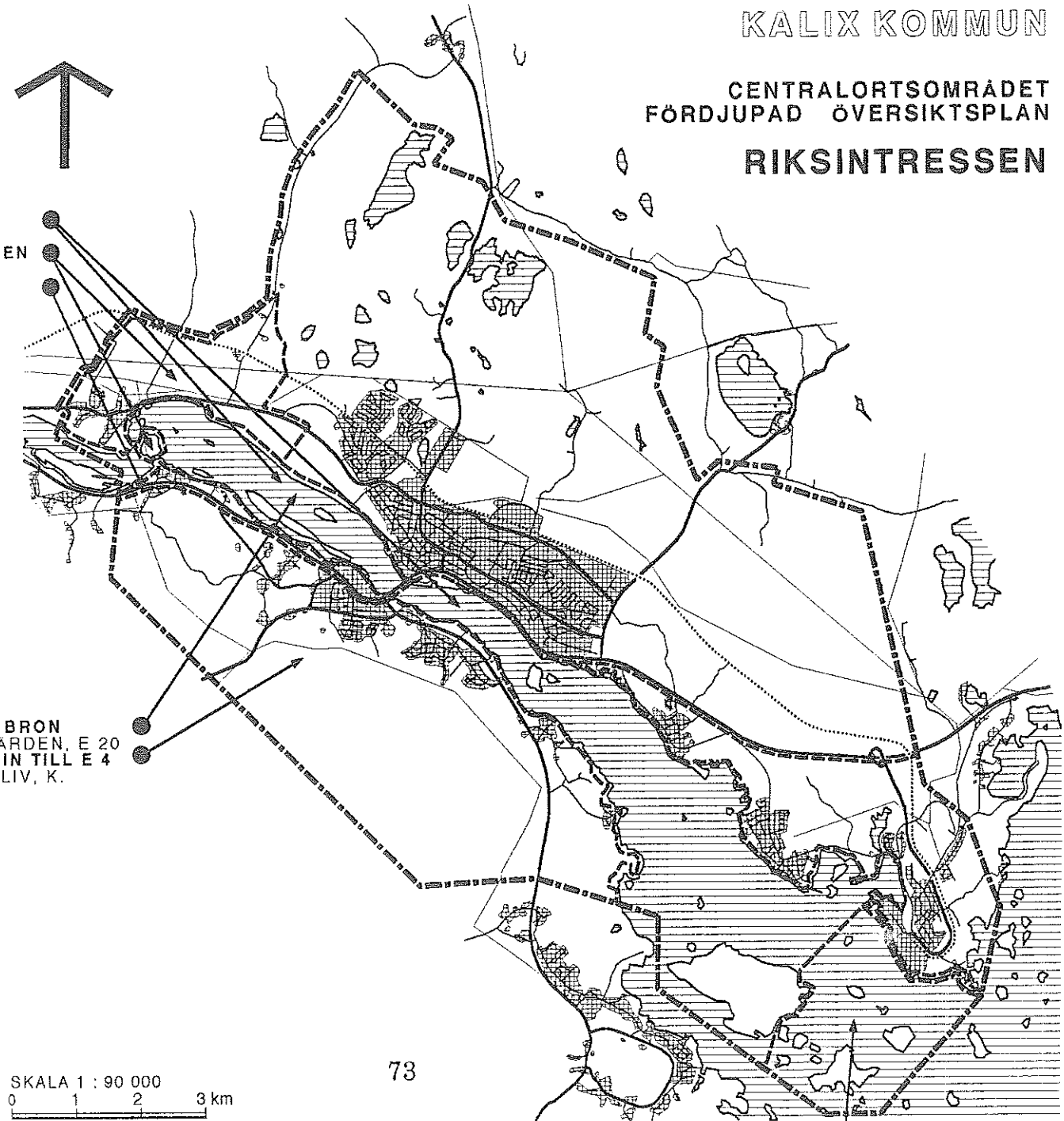
KALIX KOMMUN

CENTRALORTSOMRÅDET FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN

RIKSINTRESSEN

HELA KALIXÄLVEN
NATURVÅRD, FRILUFTSLIV,
FRITIDSFISKE, E 20, K.
BJÖRKNÄS - GAMMELGÅRDEN
KULTURMILJÖ, E 60.
EUROPAVÄG E 4.

KALIXÄLVEN NER TILL BRON
NATUR- OCH KULTURVÅRDEN, E 20
SKÄRGÅRDSOMRÅDET IN TILL E 4
TURISM OCH FRILUFTSLIV, K.

FORNLÄMNINGAR.

På följande tre kartblad redovisas kända fornlämningar inom översiktsplaneområdet.

Nedanstående beskrivningar har hämtats från Gula Kartans baksidor och återges här i förkortat skick. Gravröse.

Kalixbygdens största gravröse ligger nordväst om Djuptjärnsområdet. Röset byggdes för omkring 3 000 år sedan i anslutning till den dåtida havsstranden.

Stensättningar.

Stensättningar är en annan vanligare gravtyp i kustlandet. Stensättningarna har en lägre och flackare profil än rösen. De kan vara lika gamla som ovannämnda gravröse, men alternativt kan de vara yngre.

Ryssgraven.

Ryssgraven var en tillfällig kyrkogård anlagd 1809 för offren för "fältsjukan", dvs pesten. Man vet inte om det endast är soldater som begravts här. Var tionde Kalixbo lär ha insjuknat i pesten.

Bredvikens gamla tomt.

Någon gång på 1700-talet flyttades bebyggelsen i Bredviken från den gamla bytomten till det nuvarande läget. Enligt skriftliga källor hade byn 1 - 3 gårdar på 1500- och 1600-talet. Minst 10 husgrunder har bevarats på tomten. - Hamnplatser låg både i tomtens nordvästra och södra del. Här har båtlänningar påträffats.

Gistgården vid Skoghem i Karlsborg

Denna gistgård torde vara medeltida (tiden 1050-1500 efter Kr) eller ännu något äldre. Närliggande båtlänningar är från medeltiden.

Nordanskär.

På Nordanskär finns en labyrint med 8 meters diameter. Ca 300 labyrinter är kända i Sverige. Omkring 100 av dessa finns i Norrbottens skärgård. Här finns faktiskt den största kända koncentrationen av

fältlabyrinter i världen. I Norrbotten har labyrinterna av allt att döma anknytning till säsongsfiske i havsbandet. Enligt några upptecknade traditioner har fiskarebefolkningen gått i figurerna för att få god fångst och makt över vädret eller tur i största allmänhet.

Från 1886 till i början av 1900-talet fanns här Sveriges nordligaste badanstalt med varm- och kallbadhus med gyttjebad och massage, hotell, festivitetsalong, tennisplan, kägelbana och ett 15-tal villor för uthyrning med självhushåll. Rodd- och segelbåtar fanns för uthyrning.

Kokgrop.

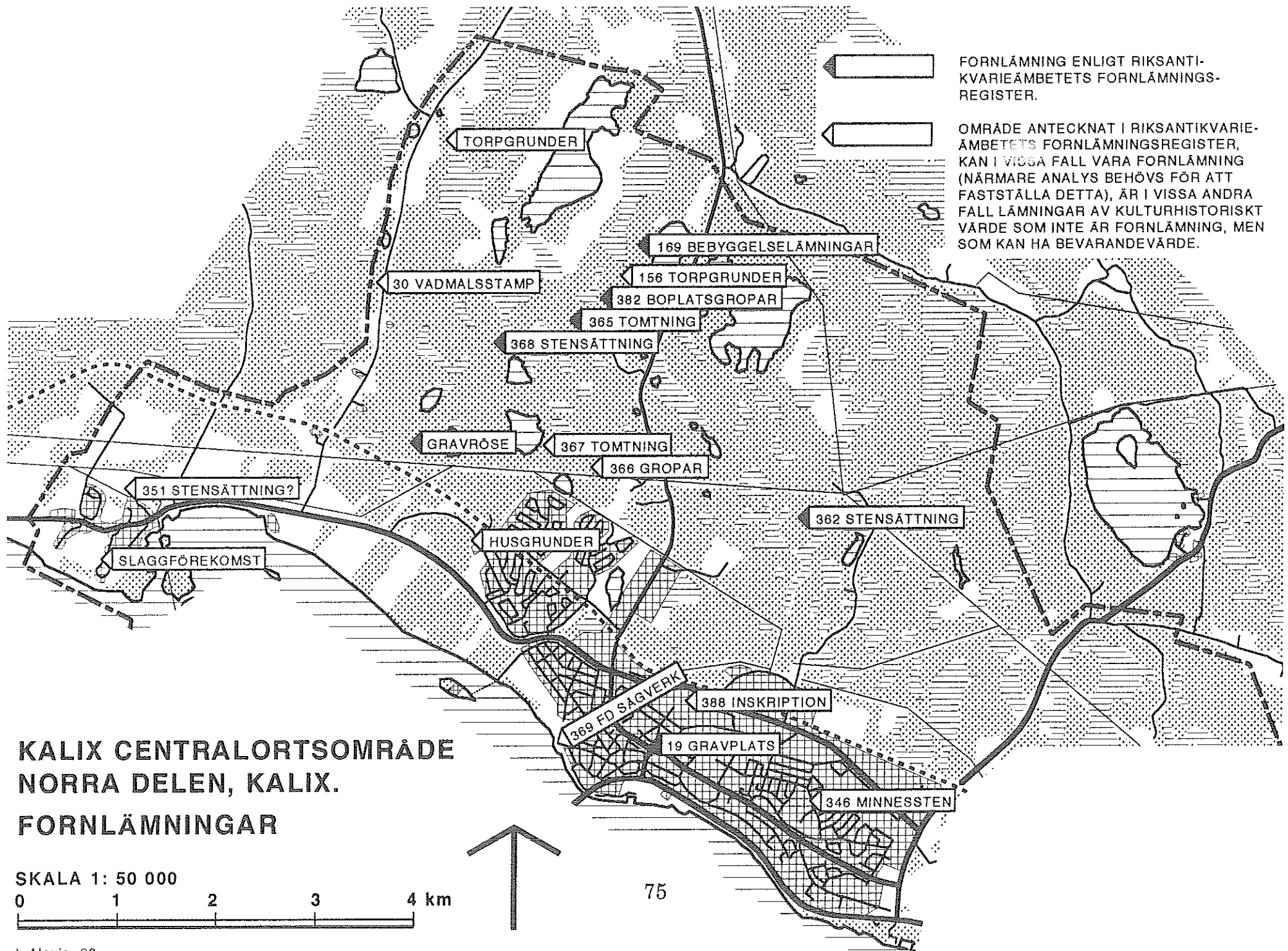
Kokgropen vid Stråkanäs har en botten av skörbrända stenar. Man har troligen tillagat kött med hjälp av upphettade stenar i gropen. Köttet sveptes i näver eller skinn och lades i gropen som täcktes med sand och öppnades igen när maten var klar.

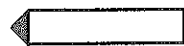
Tjärbränning och marknad.

Sedan 1600-talet och fram till början av 1900-talet var tjärbränningen en av de viktigaste binäringarna för den norrbottniska bonden. Välbevarade rester av en tjärdal finns vid Bredvikens gamla tomt.

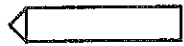
Fram till 1760 hölls tjärmarknad på kyrkvallen vid Kalix kyrka, men därefter flyttades marknadsplatsen på grund av brandrisken till Lill-Fisket men även Stor-Fisket användes. Här hölls marknad två gånger per år fram till slutet av 1800-talet. Utom tjärmarknad hade man även brädmarknad på Lill-Fisket.

På Lill-Fisket finns två parallella husgrunds-komplex är 70 x 7,5 meter respektive 25 x 6 meter. Dessutom finns tilljämna markytor och stigar. Vid strandkanten finns ett tjär Lager som uppstått då tjärtunnorna efter flottningen "vräktes", dvs man tappade ur det vattnet som trängt in i tunnorna.

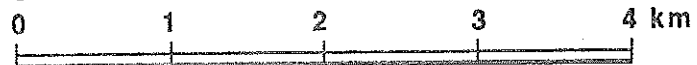
FORNLÄMNING ENLIGT RIKSANTI-
KVARIÄMBETETS FORNLÄMNING-
REGISTER.

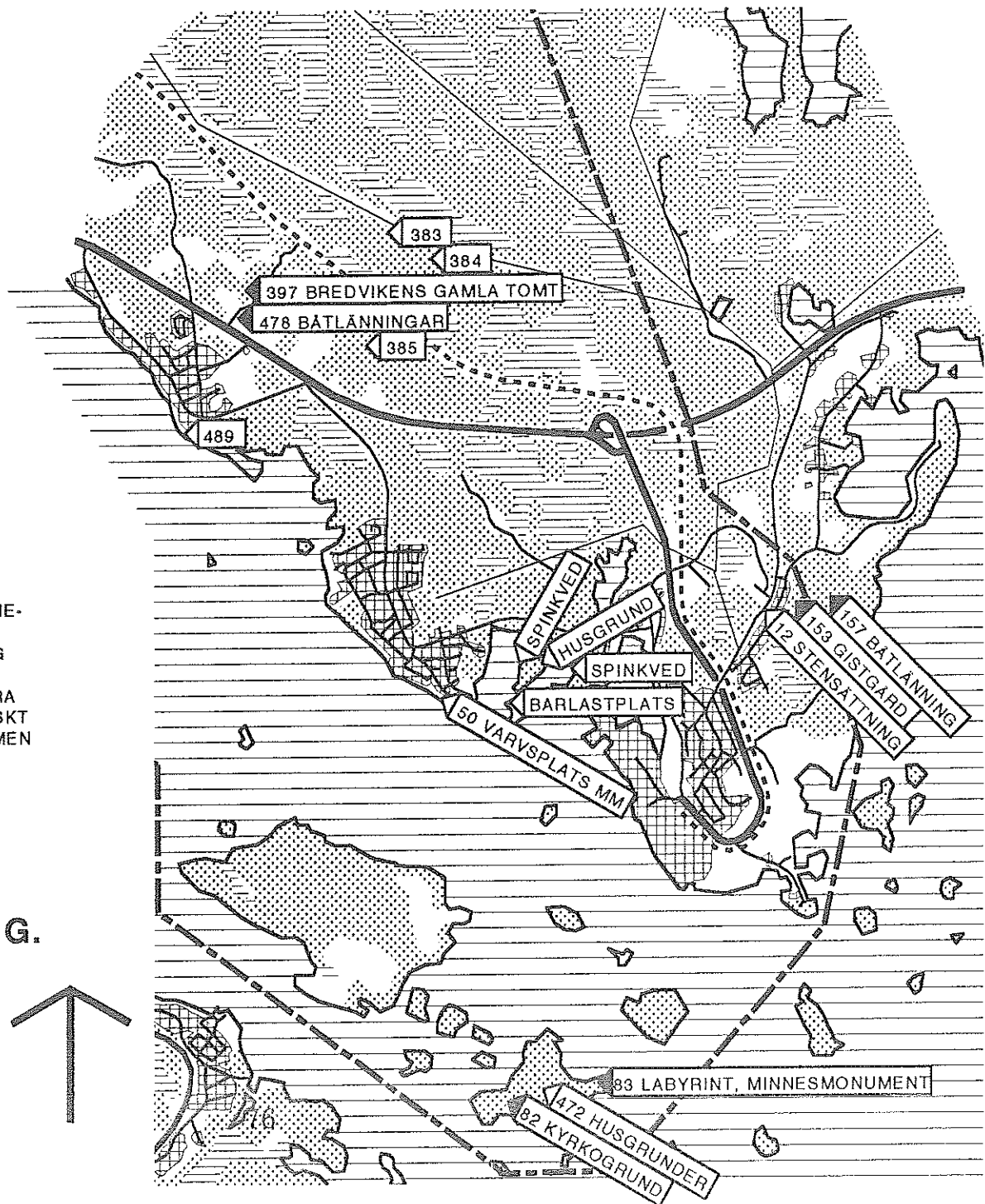
OMRÅDE ANTECKNAT I RIKSANTIKVARI-
ÄMBETETS FORNLÄMNINGREGISTER,
KAN I VISSA FALL VARA FORNLÄMNING
(NÄRMARE ANALYS BEHÖVS FÖR ATT
FASTSTÄLLA DETTA), ÄR I VISSA ANDRA
FALL LÄMNINGAR AV KULTURHISTORISKT
VÄRDE SOM INTE ÄR FORNLÄMNING, MEN
SOM KAN HA BEVARANDEVÄRDE.

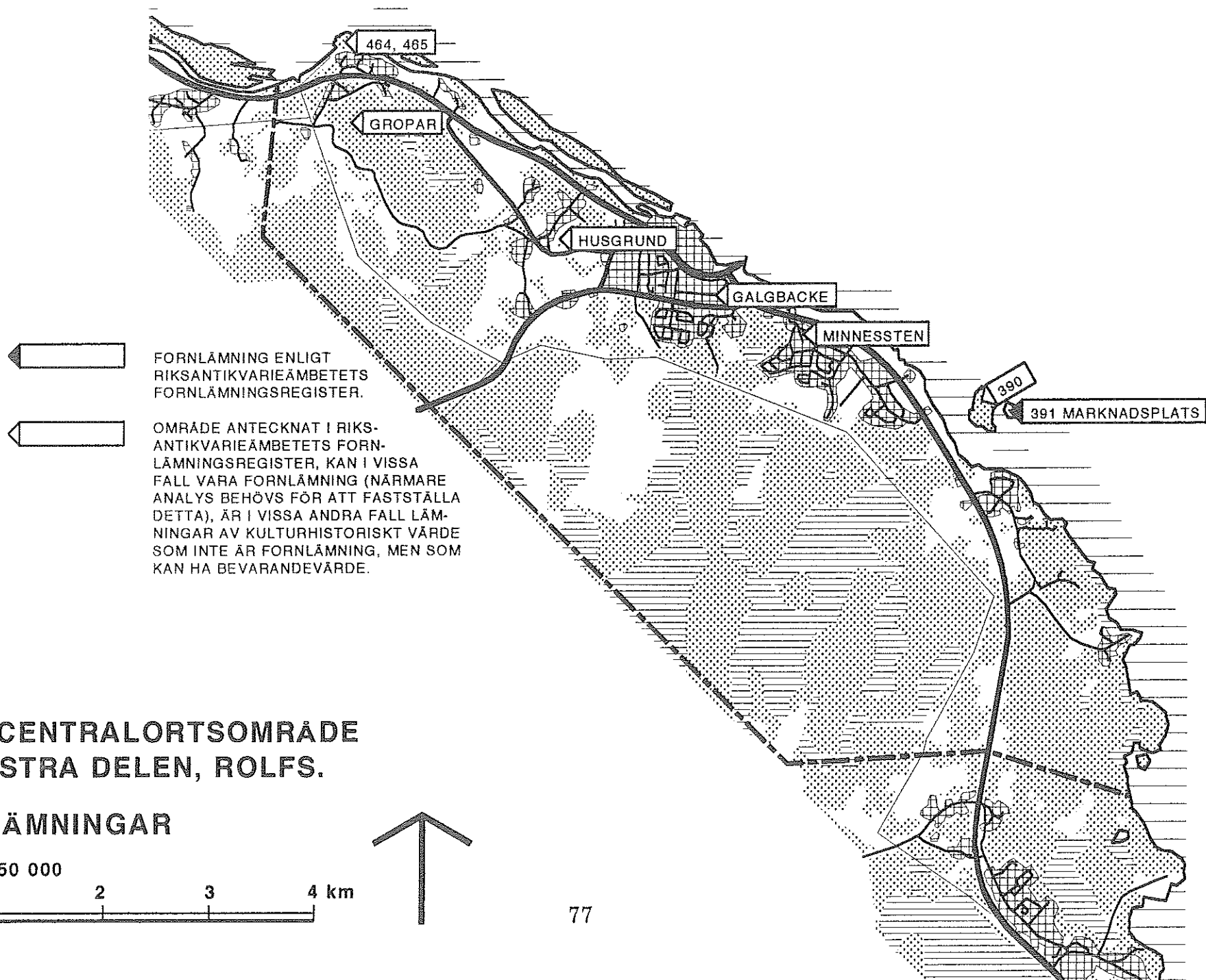
KALIX CENTRALORTSOMRÅDE SYDÖSTRA DELEN, KARLSBORG. FORNLÄMNINGAR

SKALA 1: 50 000

L.Alexis -96

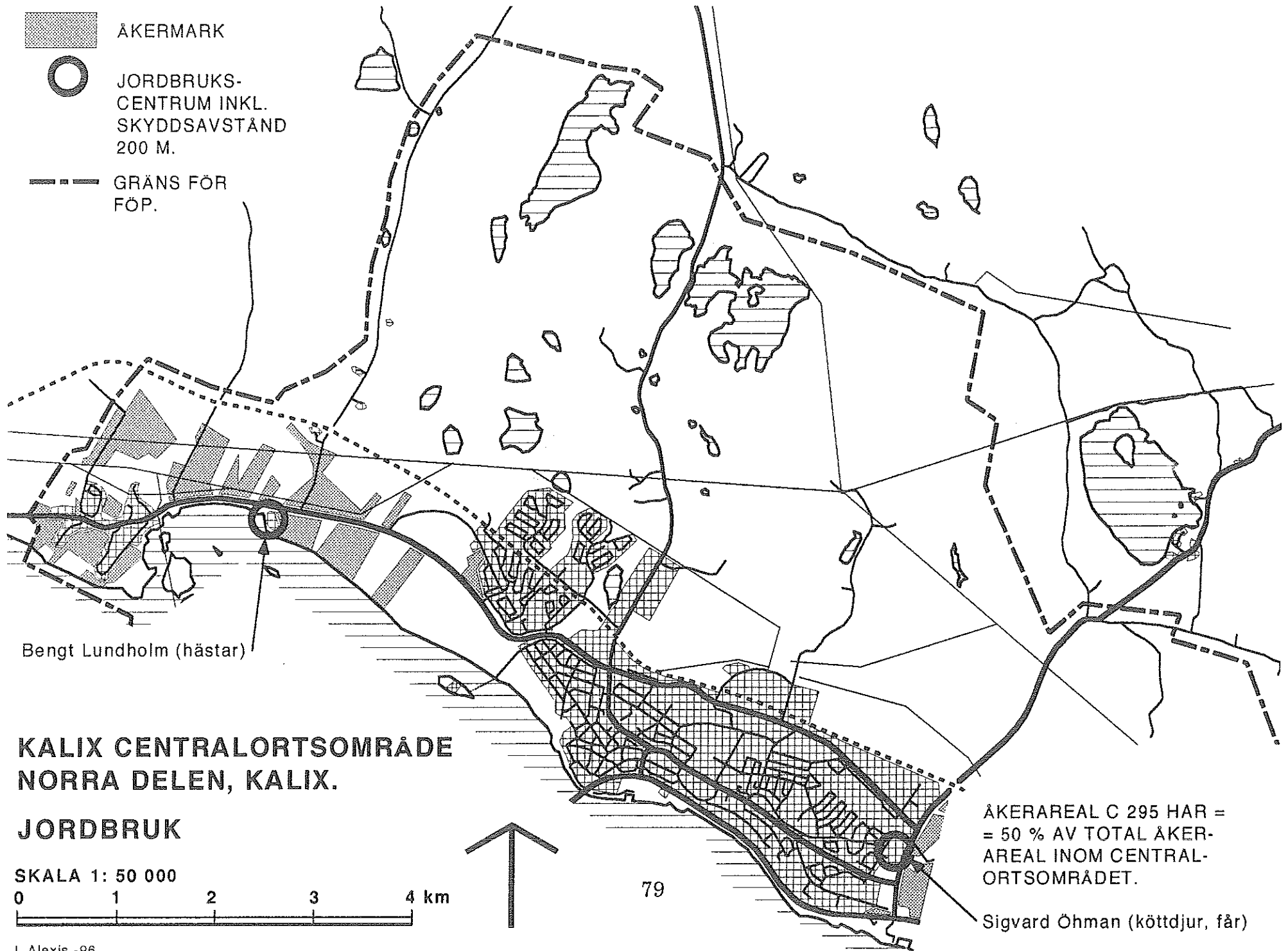
JORDBRUK.

På efterföljande tre sidor redovisas den brukade åkermarken inom centralortsområdet uppdelat på de olika områdena Norr, Sydost och Sydväst.

Totalt är den brukade arealen 585 hektar. Av denna åkerareal ligger 50 % inom Björknäs-Gammelgårdsområdet. 15 % ligger vid Bredviken och återstående 35 % på området sydväst om älven.

- ÅKERMARK
- JORDBRUKS-CENTRUM INKL. SKYDDSAVSTÅND 200 M.
- GRÄNS FÖR FÖP.

Bengt Lundholm (hästar)

**KALIX CENTRALORTSOMRÅDE
NORRA DELEN, KALIX.**

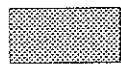
JORDBRUK

SKALA 1: 50 000

ÅKERAREAL C 295 HAR =
= 50 % AV TOTAL ÅKER-
AREAL INOM CENTRAL-
ORTSOMRÅDET.

Sigvard Öhman (köttdjur, får)

ÅKERMARK

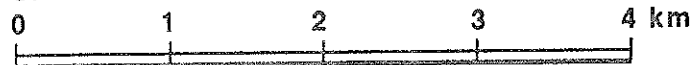
GRÄNS FÖR DEN FÖR-
DJUPADE ÖVERSIKTSPLANEN

ÅKERAREAL C 86 HAR =
= 15 % AV TOTAL ÅKER-
AREAL INOM CENTRAL-
ORTSOMRÅDET.

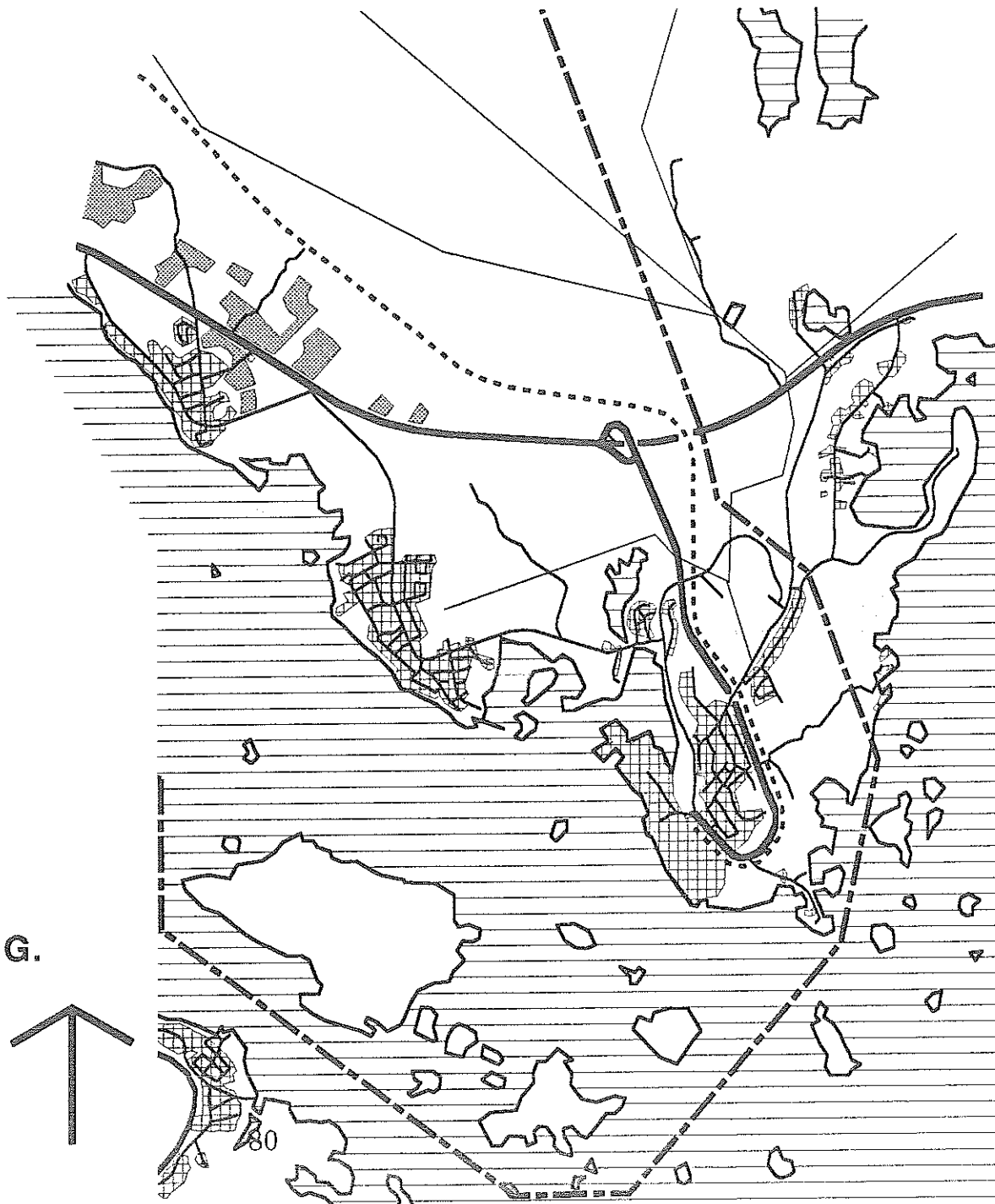
KALIX CENTRALORTSOMRÅDE SYDÖSTRA DELEN, KARLSBORG.

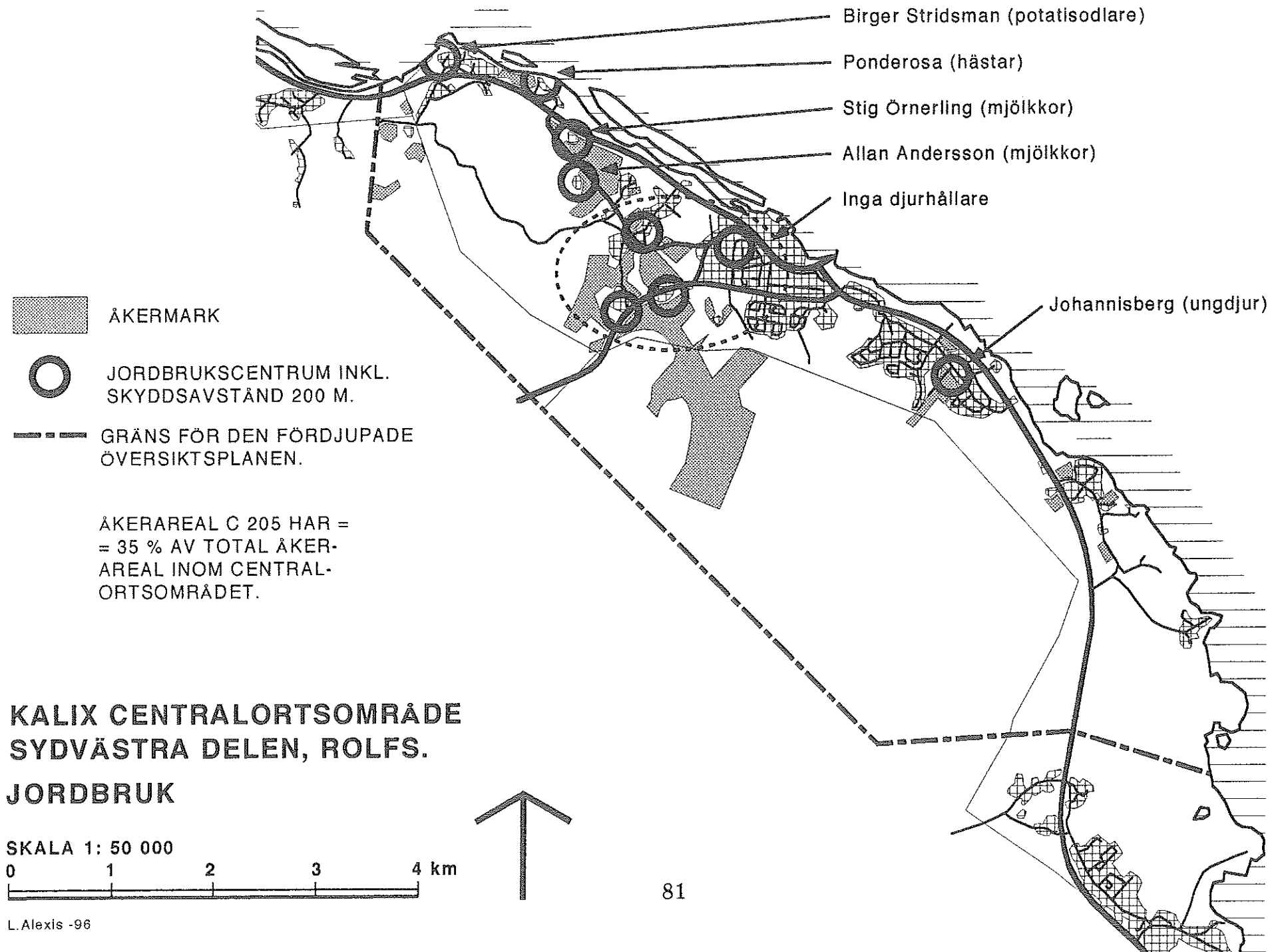
JORDBRUK

SKALA 1: 50 000

L.Alexis -96

BEFOLKNING.

Inom detta begränsade område bor 3/5 av kommunens hela befolkning. Invånarantalet i centralortsområdet uppgick i januari 1996 till 11 570 personer. Vid samma tidpunkt var kommunens befolkning 18 963 personer.

På kartorna är även Ytterbyn–Nyborg medtaget men denna tätort räknas inte till centralortsområdet. Befolkningen i Ytterbyn–Nyborg uppgick i januari 1996 till 1 290 personer.

Befolkningen inom centralortsområdet har under de senaste 10 åren varierat mellan 11 200 (1988) och 11 570 (1996). Under hela denna tid har denna befolkning utgjort 58–60 % av kommunens totala befolkning.

En demografisk framskrivning av antalet invånare i Kalix kommun ger en i stort sett oförändrad befolkning fram förbi sekelskiftet.

Länsplaneringens informationsdatabas anger dock att befolkningen kommer att minska till cirka 18 500 personer år 2010 eller med cirka 4%. En fortgående minskning av boendet i glesbygd jämte ökning i tätorterna torde medföra att man ur planeringssynpunkt bör kunna räkna med i stort sett oförändrad befolkning inom centralortsområdet.

På motstående sida redovisas grafiskt befolkningsfördelningen inom centralortsområdet jämte medelåldern inom de olika tätortsdelarna (statistikområdena). För tydlighetens skull har område 1112 (Kalix västra valdistrikt väster Älvdalsvägen) slagits ihop med område 1113 (Kalix västra valdistrikt öster Älvdalsvägen). Det sammanslagna området sträcker sig från Morjärsvägen till Postgatan / Fredsgatan. Uppgifterna för Stråkanäs är ungefärliga eftersom statistikområdet även omfattar Månsbyn. – Begreppet medelålder har använts i stället för medianålder på grund av att begreppet medel-

ålder är lättare att förstå.

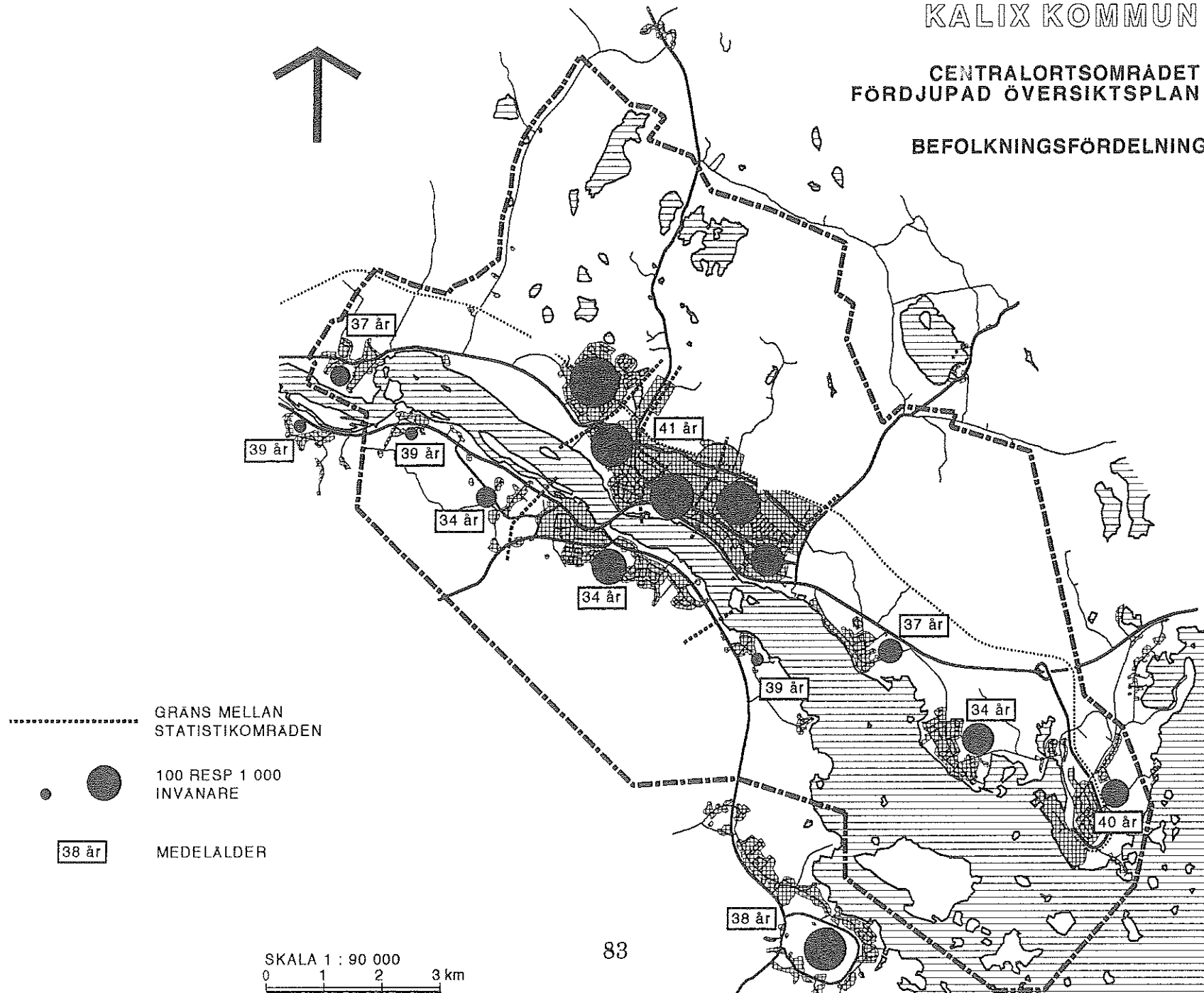
Nedan redovisas en tabell över invånarantal, könsfördelning och medelålder för riket i dess helhet ner till de enskilda statistikområdena (uppgifterna avser 1995-12-31):

Område	Statistik- område	Invånar- antal	Män/kv förd. i %	Med- ålder
Hela riket		8 837 496	49/51	40
Norrbottnen		266 011	51/49	40
Kalix kommun		18 963	51/49	41
Kalix, Stenbäcken	1115	2 118	52/48	
Kalix, Morjärsv.-Älvdalsv.	1112	374	52/48	
Kalix, Älvdalsv.-Fredsg.	1113	1 176	46/54	41
Kalix, Fredsg.-Skolg.	1111	1 793	41/59	
Kalix, Vassen-Flygfältsomr.	1114	1 431	50/50	
Kalix, Näsbyn	1116	819	51/49	
Kalix, centrum totalt	1111-16	7 711	49/51	41
Gammelgården	1123	351	54/46	37
Bredviken	1141+42	422	52/48	37
Risön	1161	839	52/48	34
Karlsborg	1171	532	53/47	40
Månsbyn-Stråkanäs	1131	241	52/48	39
Innanbäcken	1132	271	53/47	34
Rolfs-Grytnäs	1133	1 037	50/50	34
Vallen-Sandviken	1152	166	50/50	39
Hela centralorten		11 570	49/51	36

KALIX KOMMUN

CENTRALORTSOMRADET FÖR DJUPAD ÖVERSIKTSPLAN

BEFOLKNINGSFÖRDELNING

BOSTADS- OCH ARBETSOMRÅDEN.

På följande sidor visas de områden som är exploaterade med tätbebyggelse. Ytan har delats upp i bostads- respektive arbetsområden, dvs områden som huvudsakligen har nattbefolkning respektive dagbefolkning.

I områdena med dagbefolkning har även inräknats områden med butiker, skolor och andra serviceinrättningar. Kalix centrum har räknats som arbetsområde även om här ju finns bostäder ovan vissa arbetslokaler.

Av den totalt exploaterade marken utgör 60 % områden med nattbefolkning (bostadsområden) och 40 % arbetsområden.

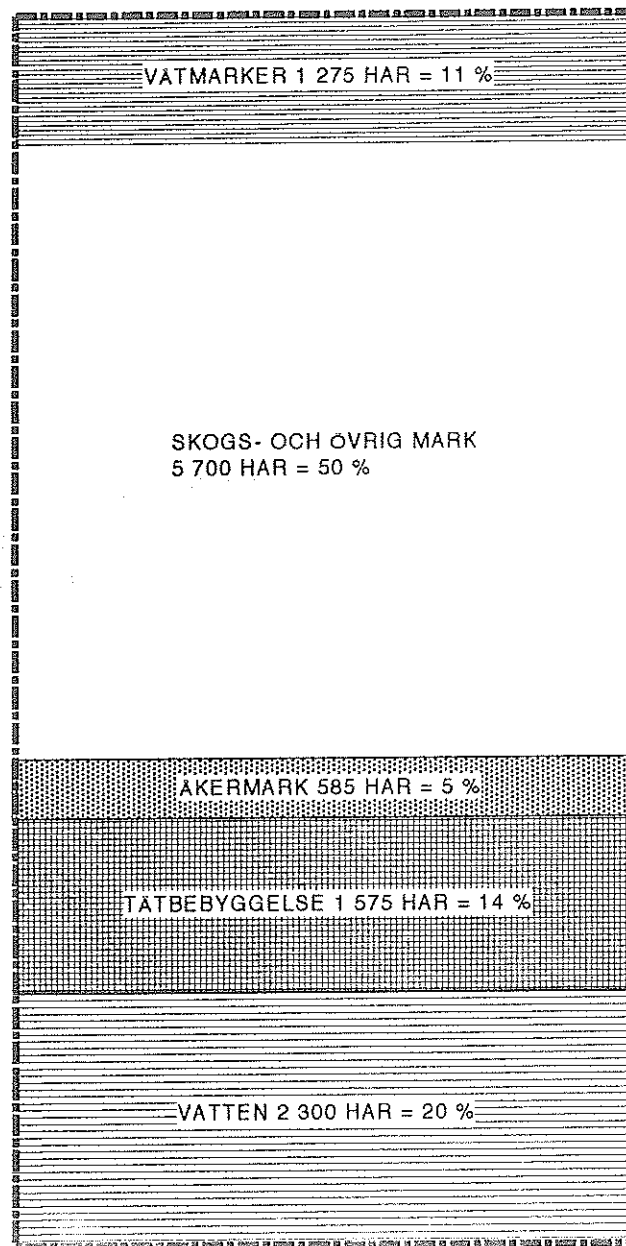
65 % av arbetsområdena ligger i Kalix centrumområde, 25 % i Karlsborg och 10 % i Rolfs-Grytnäs-området.

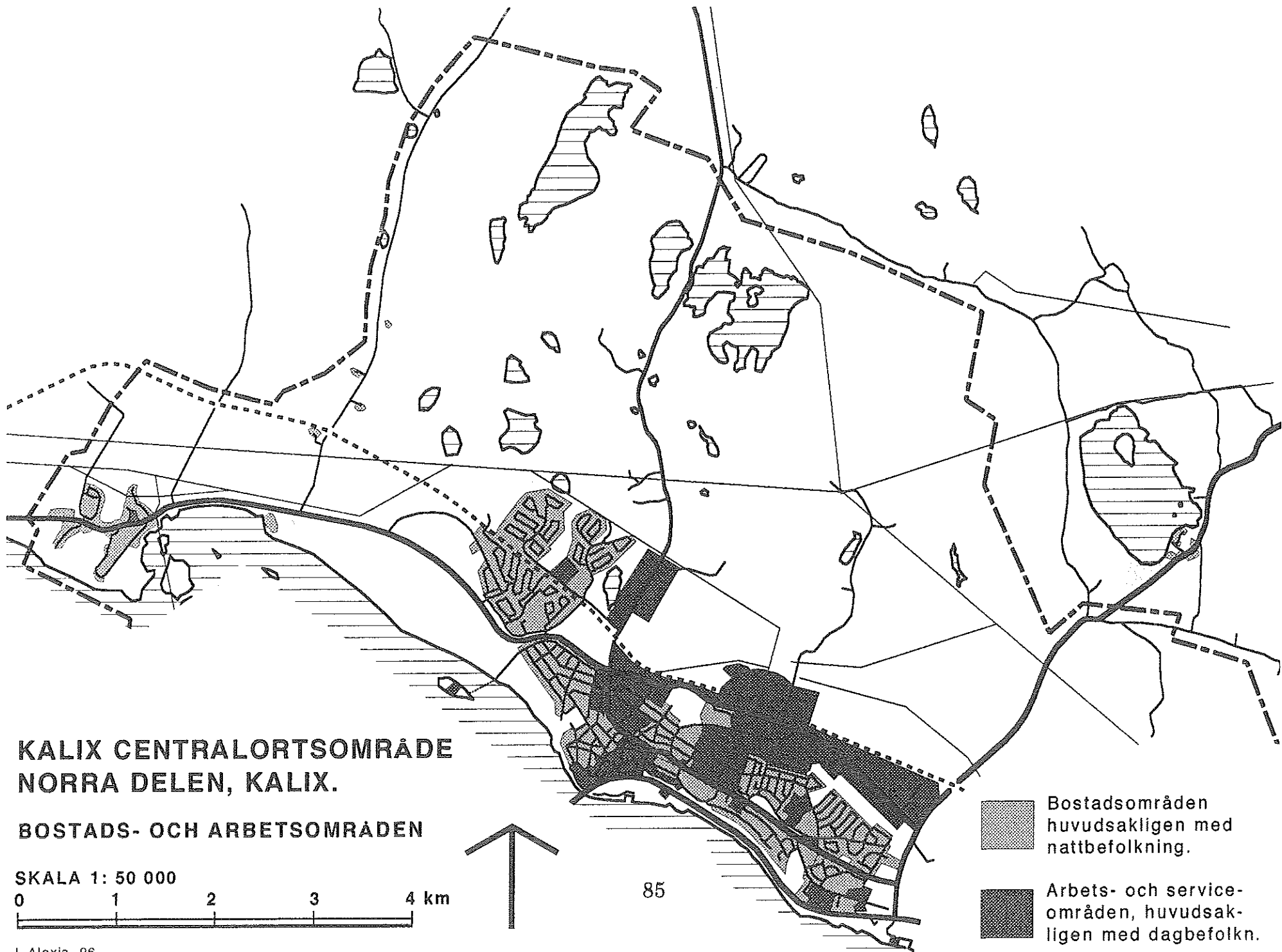
60 % av bostadsområdena ligger i Kalix centrumområde, 20 % i Karlsborg och 20 % sydväst om älven.

Här intill visas ett diagram över olika marktyper respektive andelen vatten och våtmarker. Diagrammet är ritat i samma skala (1:90 000) som kartorna över hela det område, som den fördjupade översiktsplanen omfattar.

På de sidor som följer efter redovisningen av bostads- och arbetsområden visas skolornas och de befintliga fritidshusens belägenhet.

CENTRALORTSOMRÅDETS TOTALA YTA = 11 435 HAR

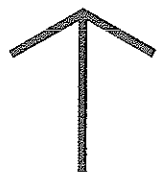
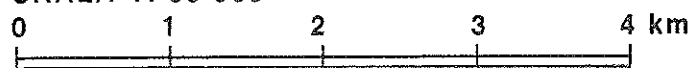

**KALIX CENTRALORTSOMRÅDE
NORRA DELEN, KALIX.**

BOSTADS- OCH ARBETSOMRADEN

SKALA 1: 50 000

85

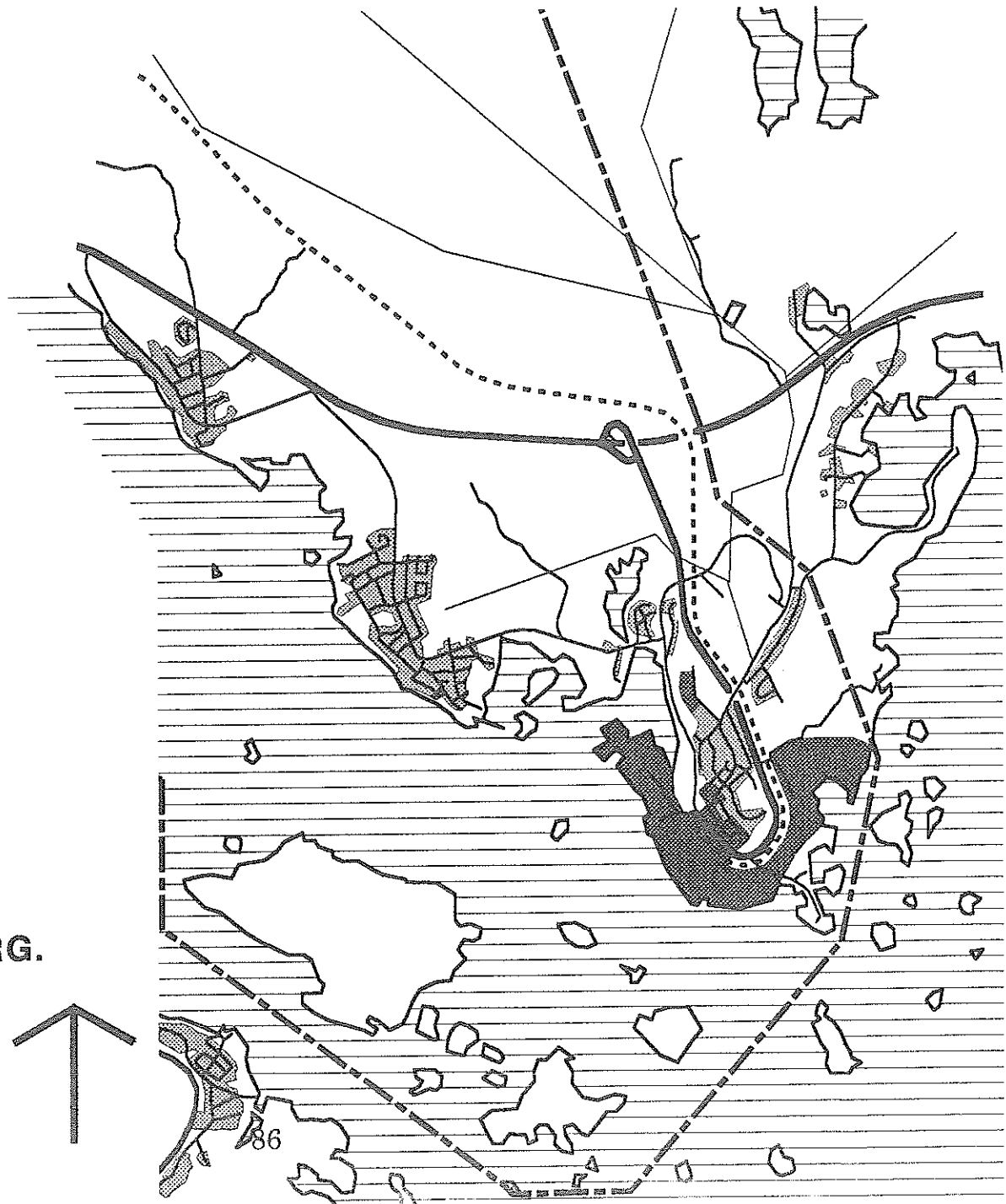
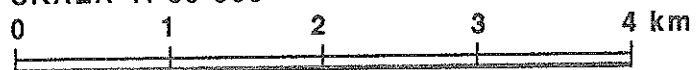
- Bostadsområden huvudsakligen med nattbefolkning.
- Arbets- och serviceområden, huvudsakligen med dagbefolkn.

- Bostadsområden huvudsakligen med nattbefolkning.
- Arbets- och serviceområden, huvudsakligen med dagbefolkn.

**KALIX CENTRALORTSOMRÅDE
SYDÖSTRA DELEN, KARLSBORG.**

BOSTADS- OCH ARBETSOMRADEN

SKALA 1: 50 000

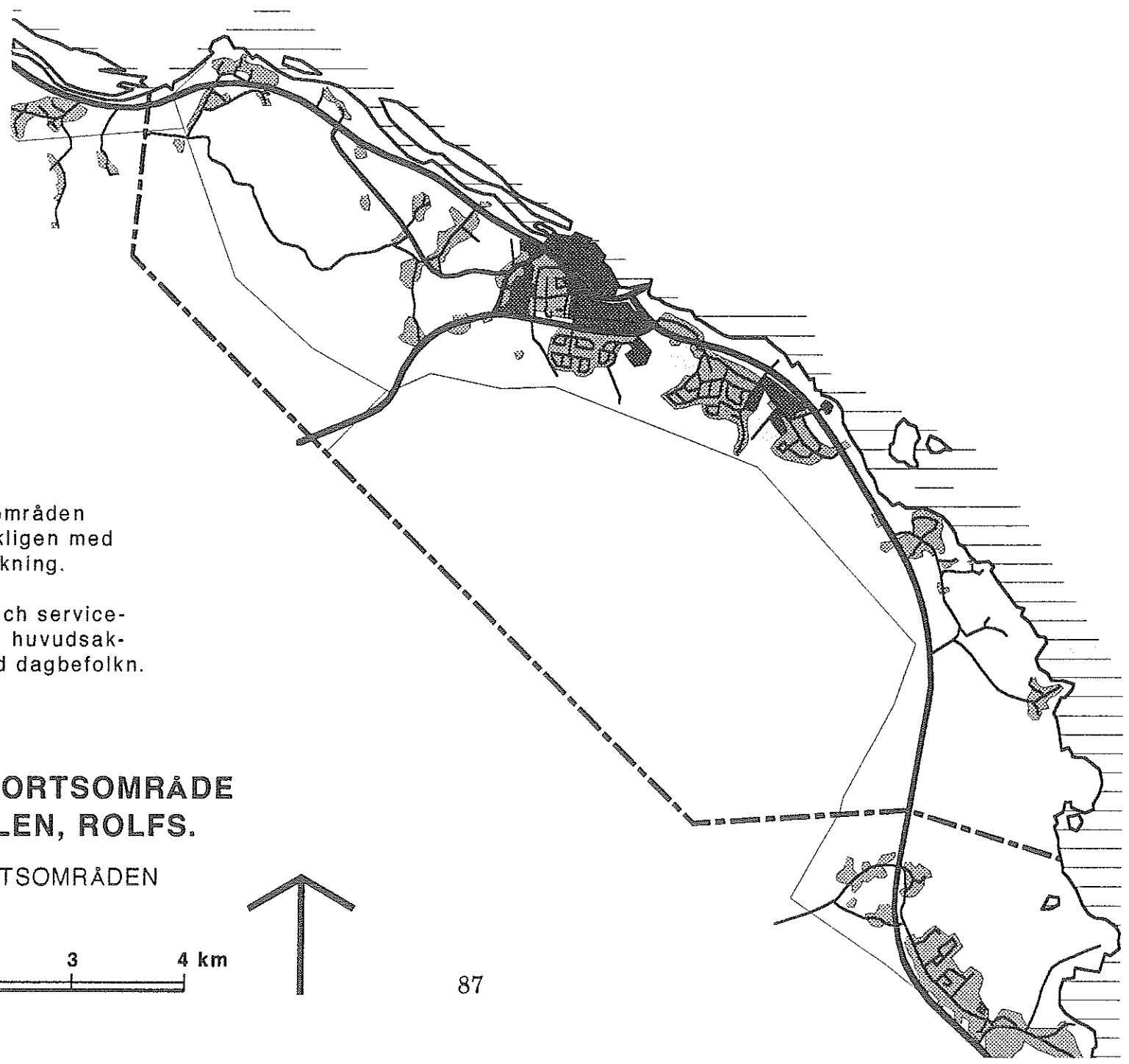
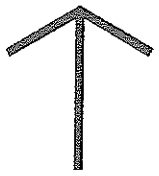

- Bostadsområden huvudsakligen med nattbefolkning.
- Arbets- och serviceområden, huvudsakligen med dagbefolkn.

KALIX CENTRALORTSOMRÅDE SYDVÄSTRA DELEN, ROLFS.

BOSTADS- OCH ARBETSOMRÅDEN

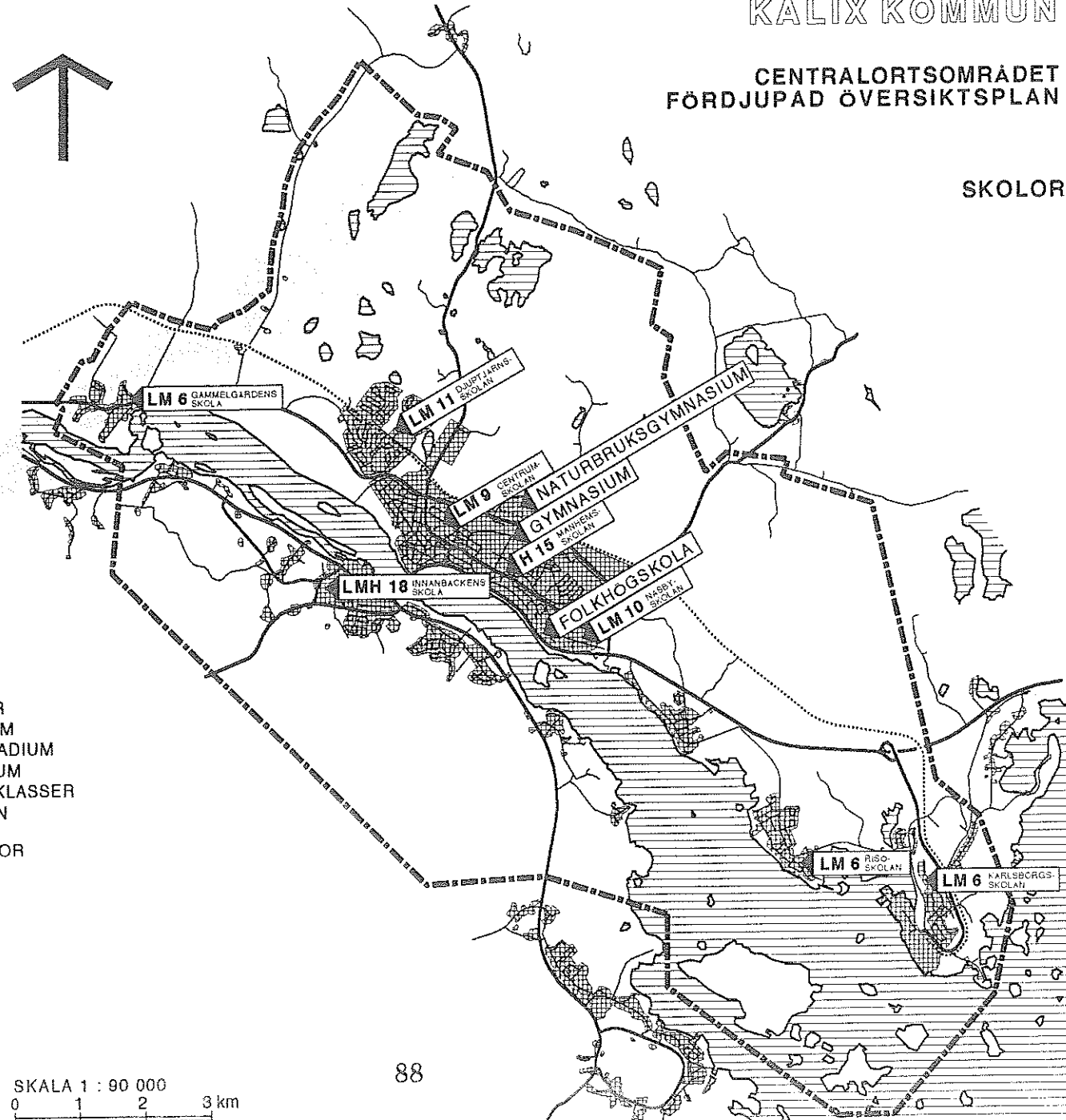
SKALA 1: 50 000

KALIX KOMMUN

CENTRALORTSOMRÅDET FÖR DJUPAD ÖVERSIKTSPLAN

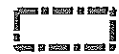
SKOLOR

KALIX KOMMUN

CENTRALORTSOMRADET FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN

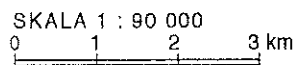
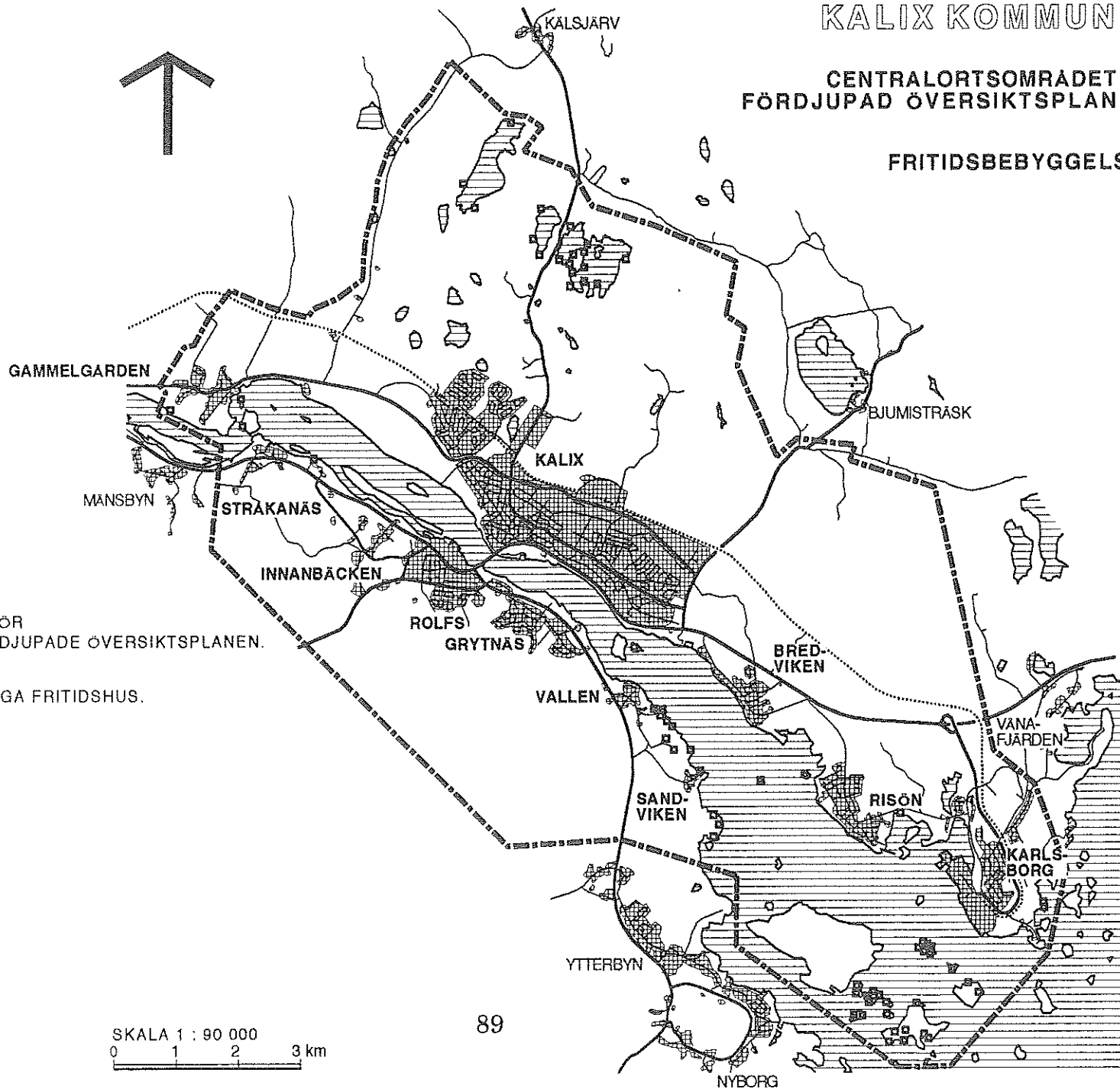
FRITIDSBEBYGGELSE

GRÄNS FÖR
DEN FÖRDJUPADE ÖVERSIKTSPLANEN.

BEFINTLIGA FRITIDSHUS.

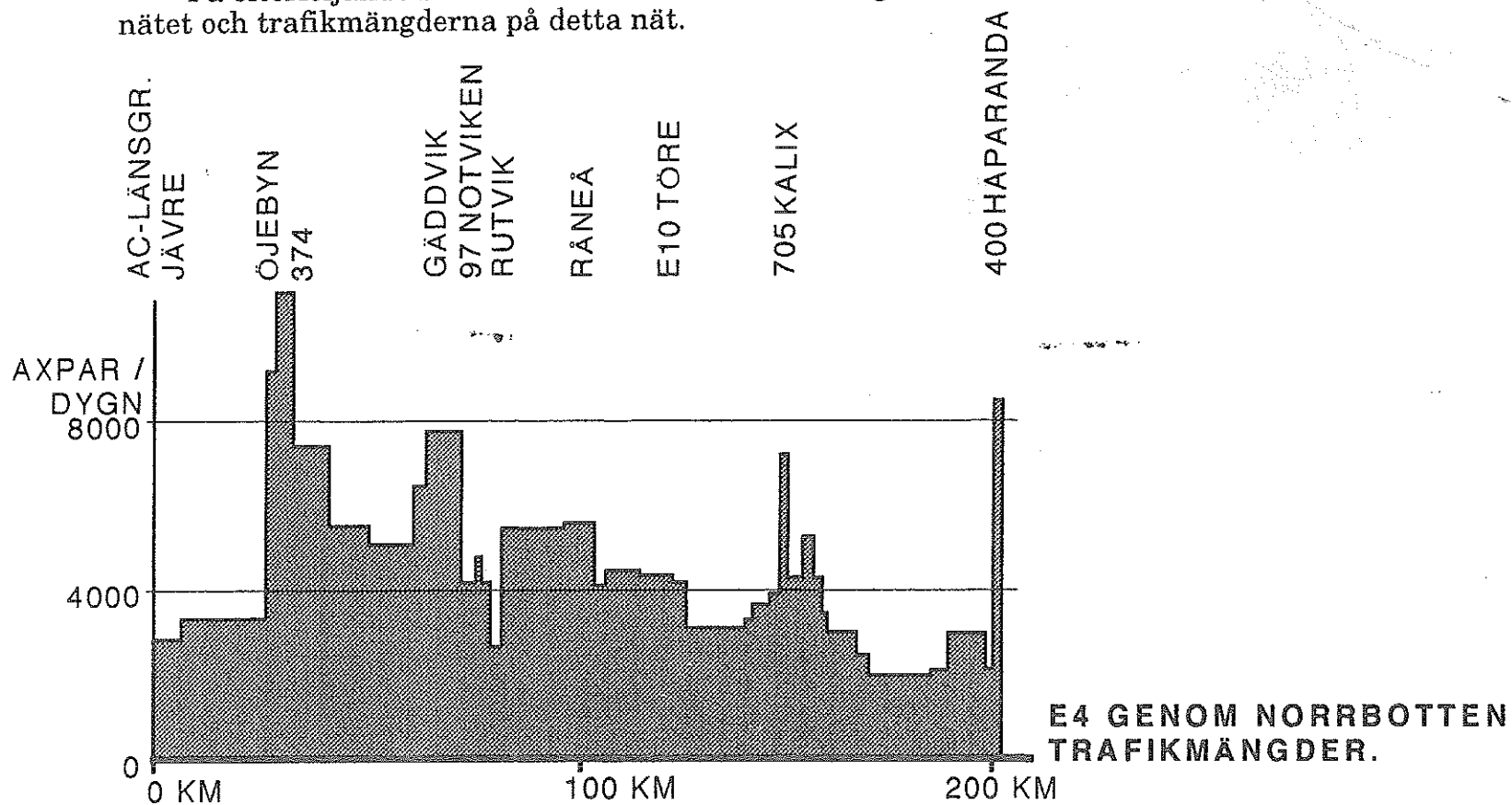

ELKRAFTS- O. TRAFIKFÖRSÖRJNING.

På motstående sida anges de viktigare kraftledning- ningar som passerar eller försörjer planområdet med elektrisk kraft. Redovisningen omfattar även kraftled- ningarnas driftspänningar.

Här nedan visas i ett diagram hur trafikmängderna varierar på E4 inom Kalix kommun. Det syns tydligt att Kalix är en viktig målpunkt för trafiken och att andelen genomgående fjärrtrafik är ringa.

På efterföljande sidor redovisas det allmänna väg- nätet och trafikmängderna på detta nät.

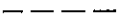
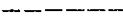
E4 GENOM NORRBOTTEN TRAFIKMÄNGDER.

KALIX KOMMUN

CENTRALORTSOMRÅDET FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN

KRAFTLEDNINGAR

PLANERAD KRAFTLEDNING

- GRÄNS FÖR DEN FÖRDJUPADE ÖVERSIKTSPLANEN.
- 400 kV
- 220 kV
- 130 kV
- 40 kV
- 20 kV

SKALA 1 : 90 000
0 1 2 3 km

91

VÄG 715 VITVATTNET

KALIX KOMMUN

CENTRALORTSOMRÅDET FÖR DJUPAD ÖVERSIKTSPLAN

DET ALLMÄNNA VÄGNÄTET

CENTRUMVÄGEN OCH NYGATAN
ÄR STATSKOMMUNALA VÄGAR.

VÄG 721 MORJÄRV

E4 LULEÅ

VÄG 720 BJÖRKFORS

VÄG 711
LANTJÄRV

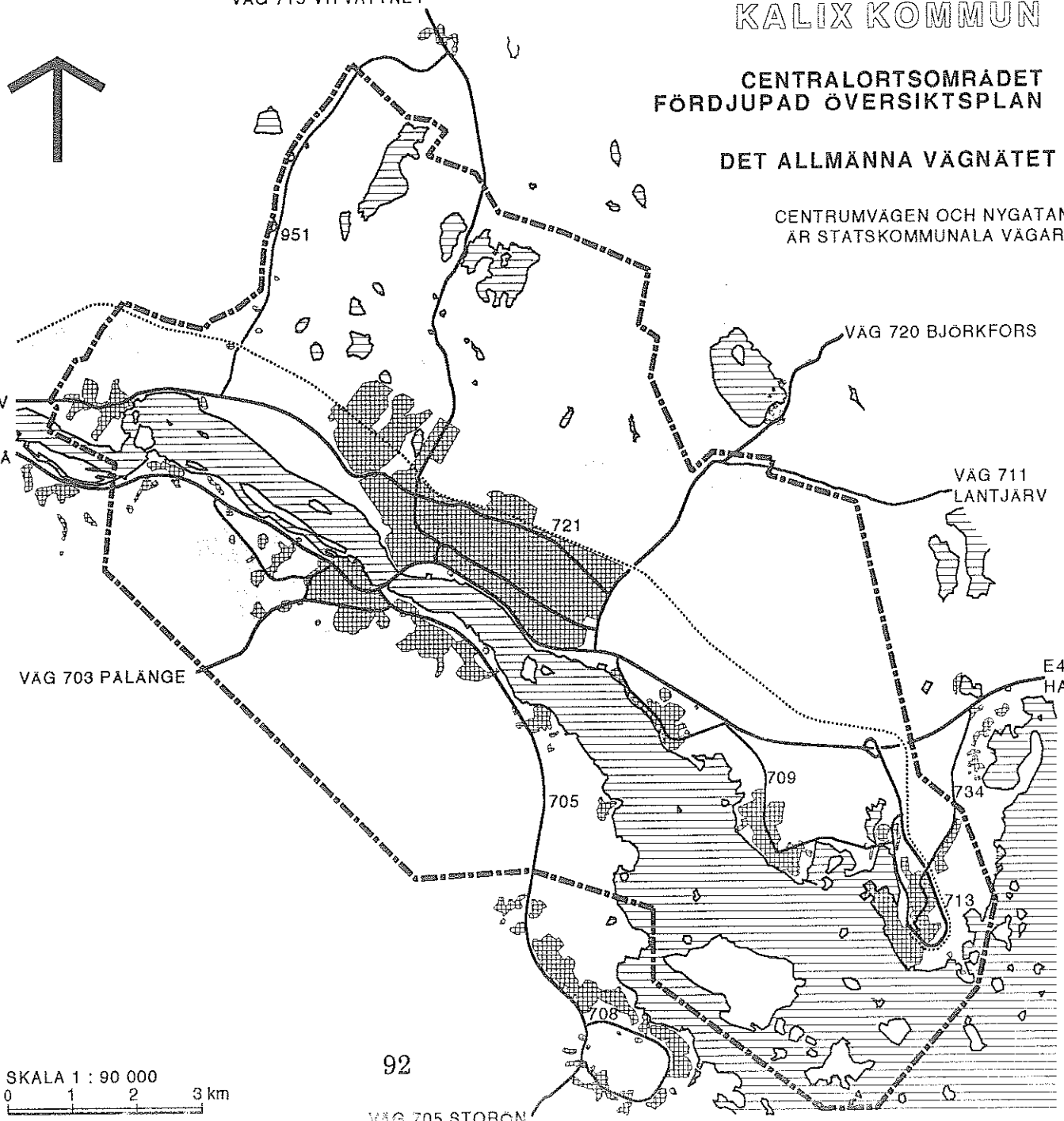
VÄG 703 PALÄNGE

E4
HAPARANDA

SKALA 1 : 90 000
0 1 2 3 km

92

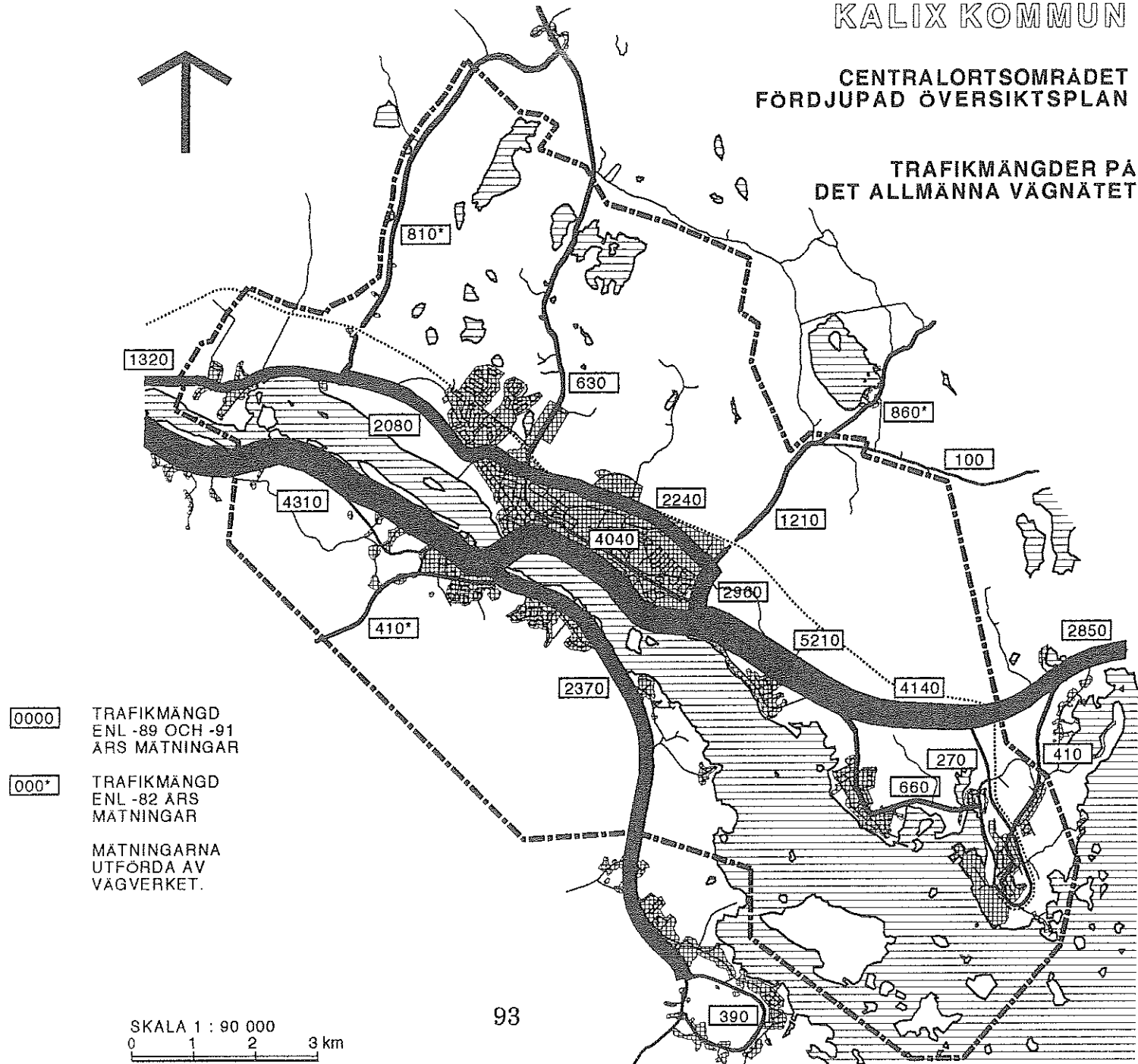
VÄG 705 STORÖN

KALIX KOMMUN

CENTRALORTSOMRADET FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN

TRAFIKMÄNGDER PÅ DET ALLMÄNNA VÄGNÄTET

FJÄRRVÄRME.

En stor del av centrala Kalix får sin värmeförsörjning från fjärrvärmecentralen vid Myrskatavägen. Fjärrvärmenätets omfattning redovisas på motstående sida.

Värmecentralens nuvarande kapacitet är i stort sett utnyttjad. Om behov uppstår finns emellertid goda möjligheter till utökning av denna kapacitet.

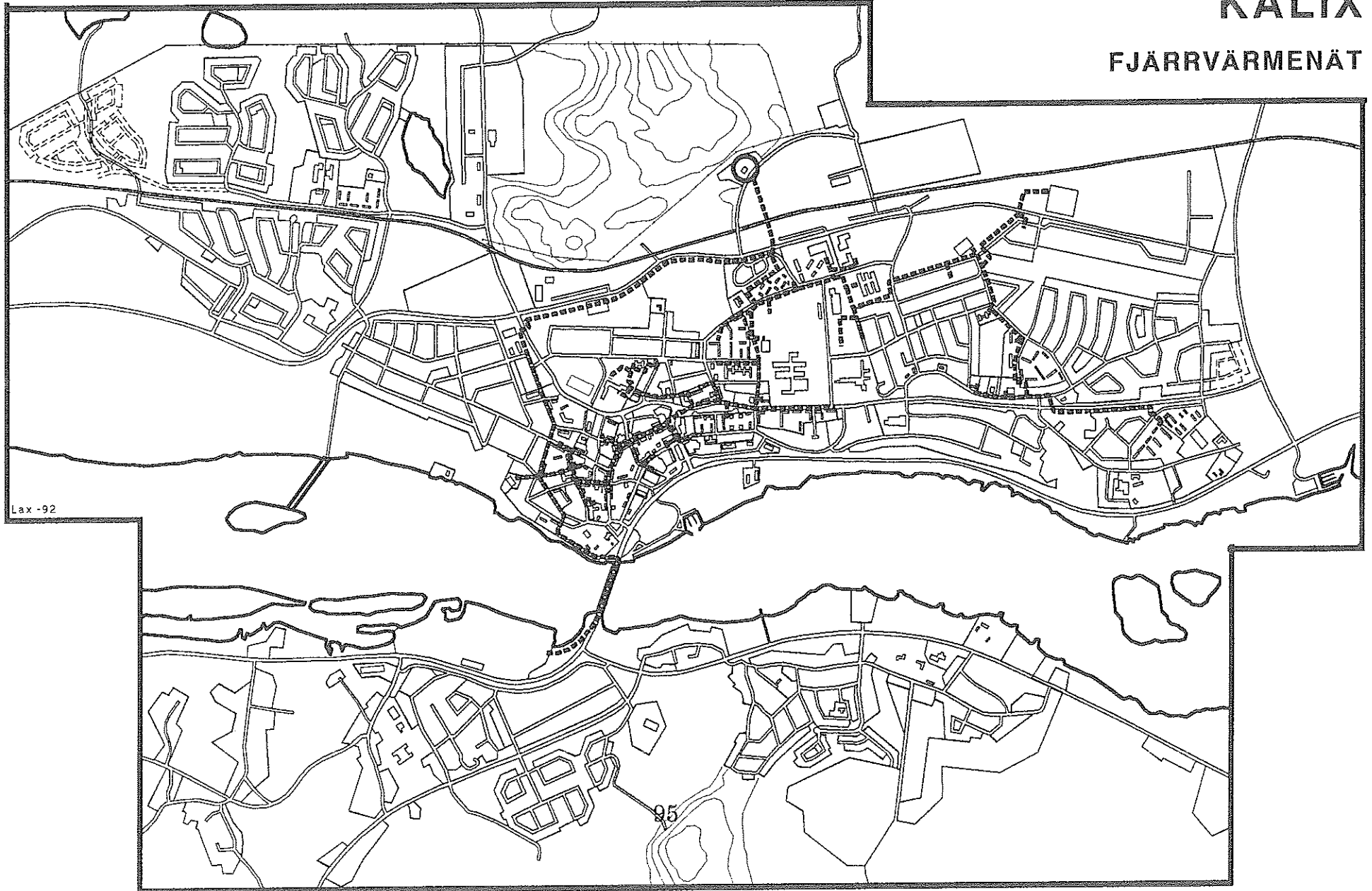

0 500 m 1 km

KALIX

FJÄRRVÄRMENÄT

Lax -92

